

Leveranser när vardagen inte är sig lik

Leverantörsdag

23 april 2024

Jan-Olof Olsson, MSB

En myndighet med fokus på att...

- Minska riskerna och sårbarheterna i samhället
- Utveckla förmågan i samhället att hantera olyckor, kriser och krig
- Stärka, samordna och inrikta hanteringen av allvarliga olyckor, kriser och krig

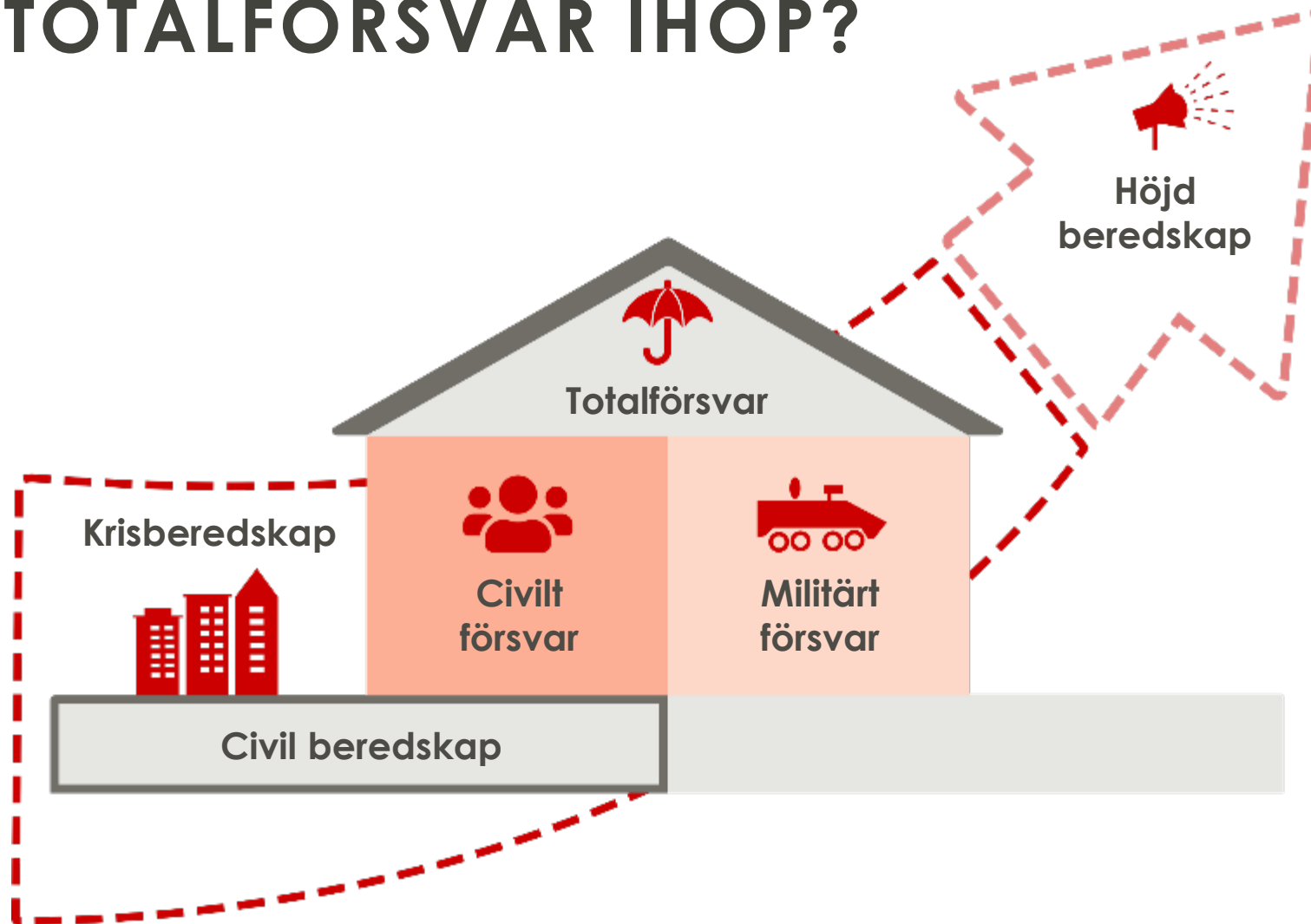
Vårt uppdrag är stort och komplext...

- Spänner från olyckor i vardagen till kriser och krig
- Uppgifter både före, under och efter en olycka, kris eller krig
- Expertroll inom vissa områden och samordningsroll inom vissa områden
- Utvecklingsverksamhet – men också förvaltningsuppgifter
- Omfattande utbildningsverksamhet

BEREDSKAP FÖR KRISER OCH KRIG

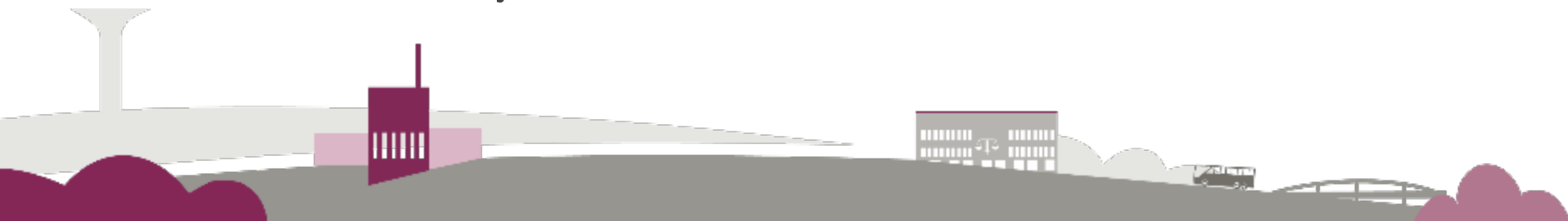
Foto: Pavel Koubek

HUR HÄNGER KRISBEREDSKAP, CIVILT FÖRSVAR OCH TOTALFÖRSVAR IHOP?



MÅLET FÖR DET CIVILA FÖRSVARET

- värna civilbefolkningen
- **säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna**
- **upprätthålla en nödvändig försörjning**
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred
- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser



Vad är en viktig samhällsfunktion?



Viktig
samhällsfunktion

En **viktig samhällsfunktion** är en sådan samhällsfunktion som är **nödvändig för** samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet.

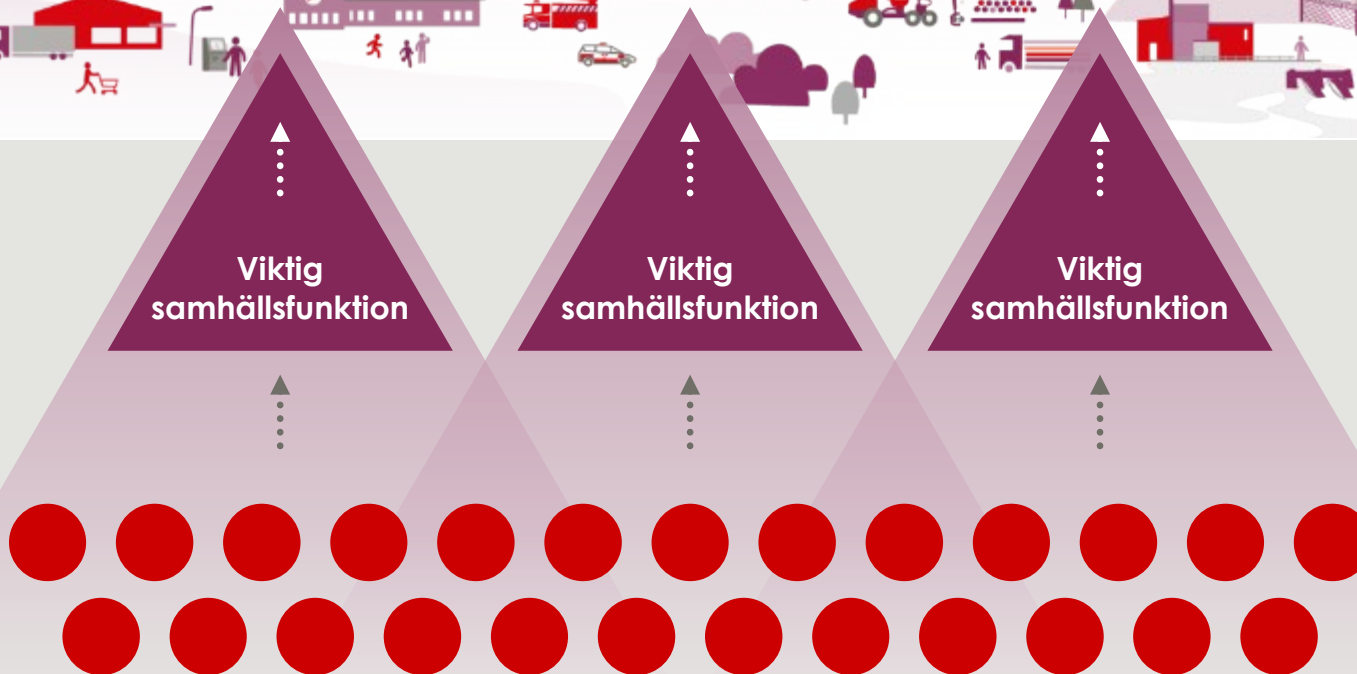
Dessa funktioner upprätthålls och säkerställs av samhällsviktiga verksamheter.

Vad är samhällsviktig verksamhet?

Samhällsviktiga verksamheter definieras som verksamhet, tjänst eller infrastruktur som **upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner** som är **nödvändiga för** samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet.



Samhällets grundläggande behov, värden och säkerhet



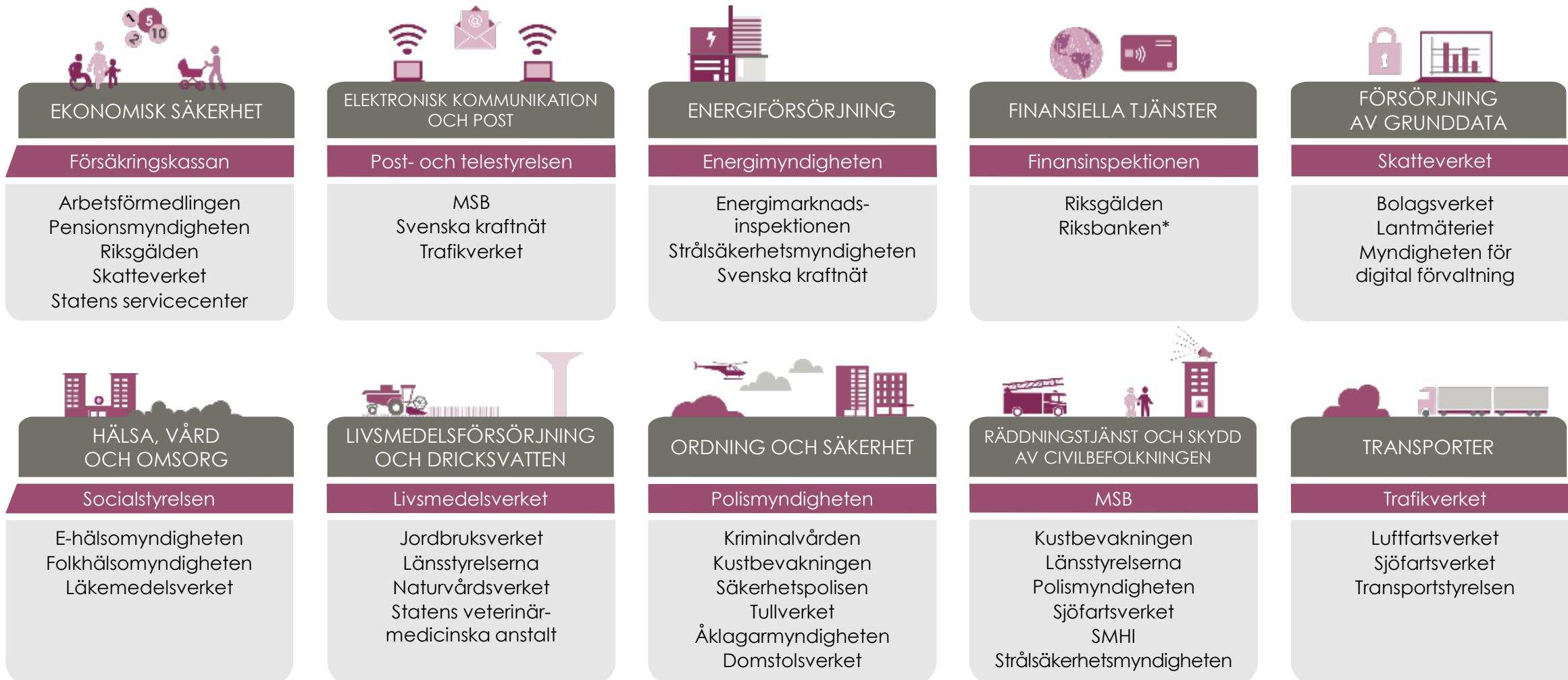
Samhällsviktiga verksamheter

59 viktiga samhällsfunktioner

- Allmänna val
- Avfallshantering
- Avlopp
- Beredskap och krishantering
- Betalningsförmedling
- Bevakning och fysiskt skydd av samhällsviktig verksamhet
- Bränslen och flytande drivmedel
- Bygg och anläggning
- Digitala plattformar, tjänster och informationssystem
- Djurens hälso- och sjukvård
- Dricksvattenförsörjning
- Dömande och rättsvårdande verksamhet
- El
- Elektroniska kommunikationsnät och -tjänster och annan radioanvändning
- Energigas
- Finansiell stabilitet
- Finansiering av offentlig verksamhet
- Fjärrvärme och fjärrkyla
- Forskning
- Försäkring
- Försörjning av sjukvårdsprodukter
- Grunddata
- Handel
- Hantering av avlidna och begravningar
- Hälso- och sjukvård
- Industri
- Kollektivtrafik
- Kontroll, skydd och övervakning av Sveriges gränser
- Kulturarv
- Landtransporter
- Legitimering
- Livsmedelsdistribution
- Livsmedelssäkerhet inklusive dricksvatten
- Livsmedelstillverkning
- Lufttransporter
- Läkemedelsförsörjning
- Migration och befolkningsrörelser
- Måltidsverksamhet
- Nyheter och samhällsinformation
- Personalförsörjning under höjd beredskap
- Post
- Primärproduktion
- Psykologiskt försvar
- Räddningstjänst
- Rättskedjan
- Skydd av civilbefolkningen
- Sjötransporter
- Smittskydd - djur
- Smittskydd – människor
- Socialtjänst
- Sparande, finansiering och finansiell riskhantering
- Säkerställande av rikets ledning och offentlig förvaltning
- Tandvård
- Terminaler
- Tillsyn av barn och elever
- Utbetalningar av statliga ersättningar
- Utbildning för barn och elever
- Utbildning för vuxna elever
- Utrikeshandel

MSB1844 – reviderad augusti 2023

10 BEREDSKAPSSEKTORER



Sektorsansvarig myndighet har i uppgift att leda arbetet med att samordna åtgärder, driva på och stödja arbetet inom sektorn, verka för samverkan och samordning med andra aktörer.

* Riksbanken ingår inte formellt i sektorn men deltar i arbetet då de är en myndighet under Riksdagen.

Samhällets funktionalitet och försörjning

- Allt är upphandlat, i första och/eller 2:a led..

Upphandling till samhällsviktig verksamhet

– en vägledning



Innehåll

- Grunder i krisberedskap och identifiering av SVV
- Grundläggande förutsättningar och lagstiftning för myndighetens inköp
- Hur krisberedskap kan inkluderas i inköpsprocessens olika steg
- Aktörsexempel
- Andra vägledningar och stöd

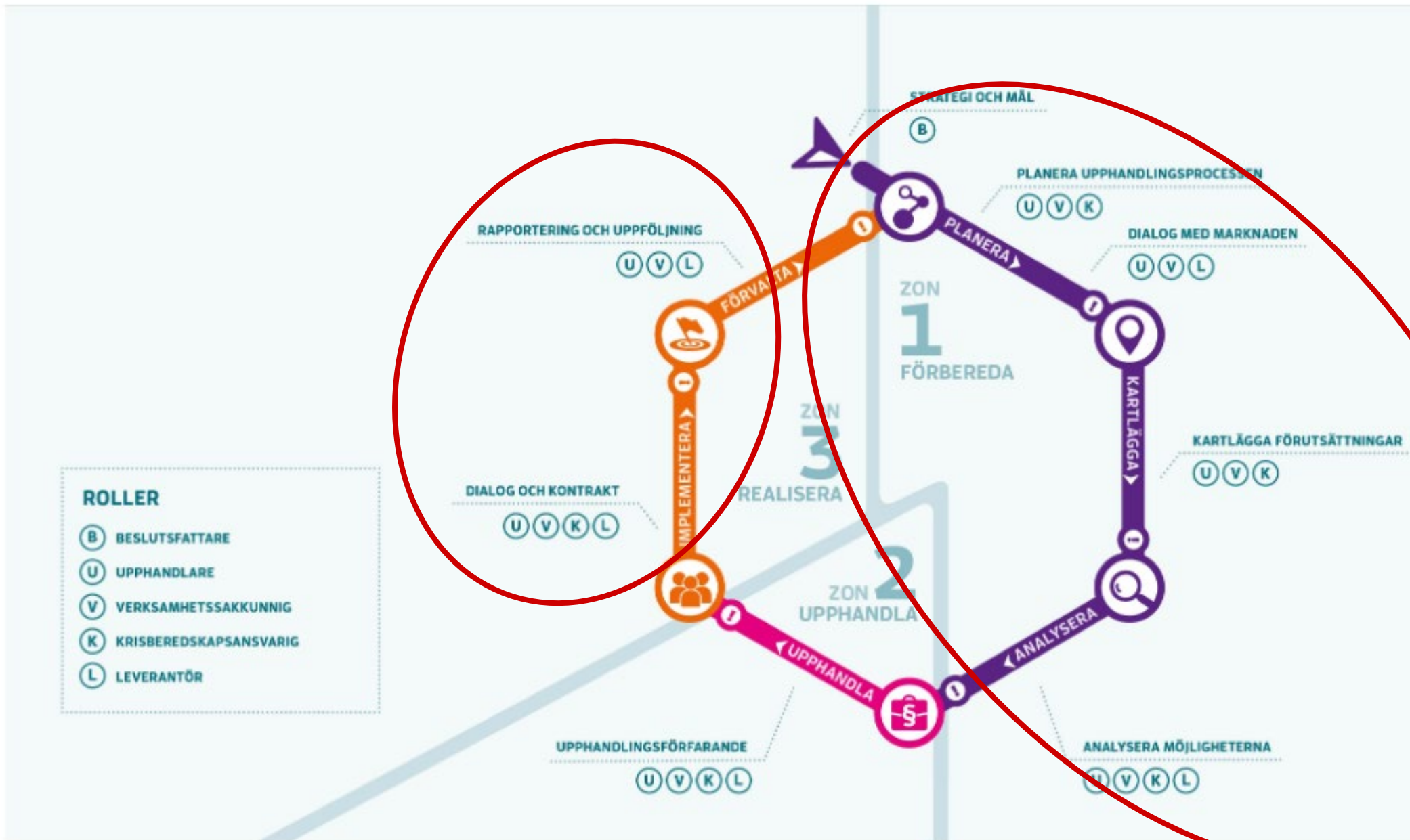
MSB1275

Planeringsförutsättningar, kund:

- Internationell handel- ni får inte allt i de volymer ni behöver
- Nationell handel- ni får inte allt i de volymer ni behöver
- Transporter går inte som normalt
- Störda publika elektroniska kommunikationer, inkl tid/takt
- EI/ VA/ Värme/ Drivmedel/ Bränslen- det blir störningar
 - Ex drivmedel, ta fram en plan B för 80%, 50%, 0 % tilldelning
- Personal, krigsplacerade hos andra, väljer annan lösning.
- Single point of failure- den går sönder

Planeringsförutsättningar, leverantör:

- Internationell handel- ni får inte allt i de volymer ni behöver
- Nationell handel- ni får inte allt i de volymer ni behöver
- Transporter går inte som normalt
- Störda publika elektroniska kommunikationer, inkl tid/takt
- EI/ VA/ Värme/ Drivmedel/ Bränslen- det blir störningar
 - Ex drivmedel, ta fram en plan B för 80%, 50%, 0 % tilldelning
- Personal, krigsplacerade hos andra, väljer annan lösning.
- Single point of failure- den går sönder
- **Hur förs dialog med Era kunder?**
- **Hur förs dialog med Era leverantörer?**
- **Prioritering??**



- ROLLER**
- (B) BESLUTSFATTARE
 - (U) UPPHANDLARE
 - (V) VERKSAMHETSSAKKUNNIG
 - (K) KRISBEREDSKAPSANSVARIG
 - (L) LEVERANTÖR

Feature's som erbjuds till kund:

Upphandlings-
föremålet
Analys av
särskilda behov

- Tekniska krav
reservkraft, larm, inkopplingspunkter för nödvatten
- Kontinuitetsplaner
- Risk- och sårbarhetsanalyser
- Övningar
- Jour-/beredskapsfunktioner
- Beredskap för resurser
- Leverans och tillgänglighet
MTBF, MTTR, % tillgänglighet, total tillgänglighet per år

Försäljningsargument:

Leverantören
Förmåga?

- Kontinuitetshantering
 - Riskhantering
 - Systematisk informationssäkerhet
 - Specifik kompetens
 - Upparbetad samverkan
 - Särsk. organisatoriska förutsättningar
- kontaktperson för krisberedskapsfrågor,
förmåga att rapportera /incidentrapporter*

Säkerställ särskilt:

- Underleverantörer
- Formulera avtalsvillkor
 - Leveransvillkor
 - Force majeure

Force Majeure

1. Vilka händelser ska ha inträffat?
2. Vilka krav ställs när det gäller att förutse dessa händelser?
3. Hur ska händelsen påverka avtalsparterna för att bli relevant?
4. Vilken är effekten av händelsen? Medför den att avtals- förpliktelsen faller bort eller justeras bara omfattningen eller tiden för leveransen?

Efterklokheter från pandemin mm

- Ökade volymer av ”kända köpare”
- Ökade volymer, ”nya köpare”
- Upphandling av produkter istf batch från grossist
- Kraschade världsmarknader
- Beroendekedjor
- Logistik med containerbrist och Ewergreen
- Personaltillgång, egna och influgna experter
- Vems är problemet?

Upphandla till samhällsviktig verksamhet

Ska du upphandla eller leverera varor eller tjänster till samhällsviktig verksamhet? I inköpsprocessen måste flera roller vara involverade för att kunna ställa rätt typ av krav på förmågan att stå emot och hantera störningar. För dig som leverantör är det viktigt att veta hur du ska hantera frågor kring risker och sårbarheter.

Vårt samhälle måste fungera även vid samhällsstörningar, det vill säga olyckor, kriser eller krig. För att kunna upprätthålla samhällets funktionalitet oavsett störning är vissa verksamheter viktigare än andra – de är samhällsviktiga.

Samhällsviktig verksamhet är sådan verksamhet som är av betydelse för att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner. Det kan handla om anläggningar, noder, infrastruktur eller tjänster, till exempel livsmedelsförsörjning, hälso- och sjukvård, transporter och elförsörjning.

För att säkerställa att de samhällsviktiga funktionerna upprätthålls är det angeläget att offentliga organisationer arbetar långsiktigt med inköpsfrågor och involverar olika delar av organisationen.

Innehåll på denna sida

- [Krisberedskapsaspekter vid upphandling](#)
- [Några viktiga begrepp](#)
- [Viktiga samhällsfunktioner inom olika sektorer](#)
- [Att identifiera samhällsviktig verksamhet](#)
- [Vilken lag gäller för upphandlingen?](#)
- [Krisberedskapsaspekter i offentliga kontrakt](#)
- [Säkerhetsskyddad upphandling](#)
- [Fördjupande information om samhällsviktig verksamhet](#)
- [Lärande exempel](#)

När vardagen inte är sig lik....

Krisberedskap i vardagens upphandlingsbeslut, flöden



- Förändrade volymer?
- Tidig varning för störningar
- Hur säkerställs leveranser?
- Alternativa produkter
- Lager?
- Ligger ansvaret/problemet hos kund eller leverantör??

Affären i hamn, dags att sola sig i glansen..



- Stoltheten över att leverera till samhällsviktig verksamhet
- Ekonomiskt värde
- Visa Er förmåga
- Kvalitetsstämpel på produkt/tjänst
- **Skryt lagom!**
- Håll i data om Er kapacitet och kundens behov, geografi!

Beredskap för företag – på MSB:s hemsida



Företagen är en viktig del av beredskapen



Det här förväntas företagen göra



Minska företagets sårbarhet



Samverkan med offentliga aktörer



Finansiering och pågående utredningar



Hör fyra företag berätta



Tack för uppmärksamheten!

jan-olof.olsson@msb.se

www.msb.se/samhallsviktigverksamhet



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap